

Filosofia de la Cultura

2014/2015

Codi: 100028

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502758 Humanitats	OT	3	0
2502758 Humanitats	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Joan Carles Cirera Izquierdo

Correu electrònic: JoanCarles.Cirera@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha cap prerequisit per matricular-se de l' assignatura . Atès que som un grau d'humanitats, l'abordatge de l'assignatura es farà des d'una òptica tant filosòfica com històrica; i en la mesura que el temps ens ho permeti, interdisciplinària.

Objectius

El terme cultura és, sovint, un calaix de sastre on s'inclouen manifestacions pròpies i d'altres més indefinides que, pel seu caràcter, cal tipificar en altres camps del coneixement. Sense voler ser exhaustius intentarem re-definir, històrica i filosòficament, l'espai on es legitima la seva presència, així com, el procés mitjançant el qual l'individu transforma la condició merament biològica en matèria específicament cultural .

A partir d'aquí, examinarem les reflexions d'alguns pensadors que han analitzat què és , a què anomenem i sota quines condicions es fa palesa aquesta manifestació. També abordarem la relació que hi mantenim, a fi de permetre'ns situar el problema en les seves coordenades actuals.

El primer bloc del curs es desenvoluparà sota la forma de classes a càrrec del professor.

El programa del segon bloc es compondrà a partir de les propostes articulades més avall i recollides , en forma de treball escrit i exposició oral, pel conjunt de l'alumnat.

Competències

Humanitats

- Analitzar críticament la cultura de l'actualitat i les circumstàncies històriques en què s'inscriu.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Utilitzar adequadament els recursos i les metodologies que s'empren en l'estudi de la cultura contemporània.

Resultats d'aprenentatge

1. Assenyalar i discutir les principals característiques del pensament definitori d'una època i emmarcar-lo en el seu context.
2. Assenyalar i resumir el contingut comú de diverses manifestacions de diferents àmbits de la cultura.
3. Elaborar un resum a partir d'un text donat.
4. Escriure en un text acadèmic utilitzant el vocabulari propi de la disciplina
5. Identificar els mètodes propis de la història de la filosofia i utilitzar-los en l'anàlisi de fets concrets.
6. Identificar les tècniques de producció i realització en mitjans impresos, audiovisuals i hipermèdia.
7. Indicar els principals temes de la història de la disciplina.
8. Participar en debats sobre fets filosòfics respectant les opinions dels altres participants.
9. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.

Continguts

Primer bloc

0. A què anomenem cultura? Freud i Adorno

0.1 Origen i fi de la cultura. *Prometeu, Faust i Don Giovanni*

1. Introducció general històrica.

1.1 *Lapaideia* grega i la cultura "*animi*" romana.

1.2 El Renaixement i les seves crisis. Petrarca. Erasme y Montaigne.

1.3 Cap a una Il·lustració radical: Kant, Rousseau, Sade.

1.4 Construcció i crítica de la gran cultura europea del segle XIX-XX.

1.4.1 Hegel , Marx y Nietzsche

1.4.2 Poder i discurs : M. Foucault

Segon bloc treballs sobre textos

- 1. Walter Benjamin : el sorgiment de la cultura de masses**
- 2. Els intel·lectuals i la cultura com a arma de lluita antifeixista.**
- 3. Claude Levi-Strauss : la diferencia de cultures.**
- 4. Hannah Arendt : el fons polític de la cultura.**
- 5. T.S. Eliot : el futur post cultural I**
- 6. George Steiner : el futur post cultural II**
- 7. J. Kerouc : la posició contracultural I**
- 8. C. Bukowski: la posició contraculturalII**
- 9. G. Debord : el situacionisme.**
- 10. P. Sloterdijk :condició actual de la cultura.**

Metodologia

Tot i que en les classes es tracten temes transversals i es promou l'aprenentatge coherent de la interrelació entre cultura i filosofia, les classes s'organitzen com sessions amb estructura pròpia, sempre a la recerca del diàleg amb l'alumne

Les activitats formatives seran de tres tipus:

A- Dirigides

B- Supervisades

C- Autònomes

1. **Les classes impartides pel professor pretenen la màxima participació del conjunt de la classe.**
2. **Les exposicions en grup (depenen del nombre d'alumnes serà en grups de 4 o 5) s'enfocaran de forma i manera que facin possible el màxim d'interacció crítica i constructiva amb el grup de l'assignatura.**

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	42	1,68	5, 7, 9
Tipus: Supervisades			
Elaboració treball de curs	18	0,72	1, 4, 6, 8, 9
Tutories al despatx (grup)	4	0,16	6, 8
Tutories al despatx (personal)	4	0,16	8
Tipus: Autònomes			
Estudi i preparació exàmens	24	0,96	
Lectura bibliografia i apunts campus virtual	50	2	1, 2, 7, 9

Avaluació

Al llarg d'aquest primer bloc, farem dues proves escrites a classe, que valdran 4 dels 10 punts.

El segon bloc serà avaluat a partir dels següents criteris:

a. 4 punts el treball: 2 punts (escriptura)+ 2 punts (exposició oral)

b. 1 punt: resums i comentaris de text.

c. 1punt: discussió a classe.

Caldrà aprovar els dos blocs per fer-ho a l'assignatura. En cas contrari, serà necessari presentar-se a la reavaluació.

El treball només s'acceptarà si s'ha fet, prèviament, el procés de tutories proposat pel docent.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Abstracs i comentaris de text	15%	1	0,04	1, 3, 9
Discussió en grups	5%	1	0,04	1, 4, 8, 9
Exàmens (2 proves escrites)	40%	4	0,16	1, 2, 5, 9
Presentació oral i escrita del treball de curs	40%	2	0,08	4, 6, 8, 9

Bibliografia

Bibliografia general del curs:

- Adorno, T.W (2007) : *Dialéctica de la Ilustración*. Ediciones Akal, Madrid
- Adorno, T.W (2008) : *Crítica de la cultura y sociedad I* .Ediciones Akal. Madrid
- Adorno, T.W (2008) : *Crítica de la cultura y sociedad II*. Ediciones Akal. Madrid
- Anonim (2003): *Historia del doctor Johann Fausto* (s. XVI). Siruela. Madrid.
- Arendt, H. (2005) : *La condición humana*. Barcelona. Paidós Iberica.
- Arendt , H i Finkelkraut,A.(1989): *La crisis de la cultura*. Barcelona. Pòrtic.
- Bauman,Z (2002): *La cultura como praxis*. Barcelona. Paidós.
- Bauman,Z. (2002): *Modernidad líquida*. FCE. Buenos Aires.
- Burckhardt,J (2004): *La cultura del Renacimiento en Italia*. Akal. Barcelona
- Burckhardt,J(1999): *Reflexiones sobre la historia universal* .FCE. México.
- Burckhardt,J (2005): *Historia de la cultura griega*. 3 vols.Gredos. Madrid.

- Burke,P.(2006): *¿Qué es la historia cultural?*.Paidos Iberica. Barcelona.
- Campbell, J. (2001): *Loca sabiduría: así fue la generación beat*. Barcelona. Alba.
- Cassirer, E. (1977): *Antropología filosófica*. MéxicoFCE.
- Cassirer,E. (1993): *Filosofía de la Ilustración*. FCE. México. @
- Eagleton, T (2001): *La idea de cultura*. Barcelona. Paidós.
- Èsquil (2000): *Prometeu encadenat*. La Magrana. Barcelona. @
- Freud, S (2008): *El malestar de la civilització*. Barcelona. Accent Editorial.
- Gadamer,H-G (1990): *La herencia de Europa*. Península. Barcelona.
- Gadamer,H-G (2001): *El inicio de la sabiduría*. Paidós. Barcelona.
- Geertz, C. (2005): *La interpretación de las culturas*. Gedisa. Barcelona.
- Goethe, J.W.(2009): *Faust*. Barcelona. Riurau.
- Hesíode (2000): *Els treballs i els dies*. La Magrana. Barcelona. (PDF) @
- Jaeger, W.(2001): *Paidea. Los ideales de la cultura griega*. FCE. México.@
- Kant, I. (1999): *En defensa de la Ilustración*. Alba. Barcelona.
- Kraye, J (2003): *Introducción al humanismo renacentista*. Barcelona. Akal.
- Lepénies,W.(2008):*Melancolía y utopía*. Arcadia. Barcelona.
- Marlowe, Ch. (2000): *La trágica historia del Doctor Fausto*. Cátedra. Madrid.
- May,S (1970): *Los Hippies: una contra-cultura*. Barcelona. Anagrama.
- Nietzsche, F.W.(2010): *La genealogía de la moral*. Biblioteca virtual universal. @
- Nietzsche, F.W.(2000): *Sobre el porvenir de nuestras escuelas (1872)*. Barcelona. Tusquets.

-Philonenko,A(1984): *Jean-Jacques Rousseau et la pensée du malheur*. Vrin. Paris.

-Rousseau, J.-J (1983): *Discursos."Discurs sobre l'origen i els fonaments de la desigualtat entre els homes" (1755)*. Barcelona. Eds. 62.

-Safranski,R. (2000): *El mal*. Tusquets. Barcelona.

-Sloterdijk, P (2006): *Crítica de la razón cínica*. Madrid. Siruela.

-Sobrevilla, D. ed. (2006): *Filosofía de la cultura*. Trotta. Madrid.

-Vattimo, G (1987): *El fin de la modernidad*. Barcelona. Gedisa.

-Vernant, J-P (2000): *L'univers, els déu i els homes*. Barcelona. Empúries.

Bibliografia del segon Bloc:

Tema 1: -Benjamin, W.(2011) *L'obra d'art a l'època de la seva reproductibilitat tècnica*. Barcelona. Ed. 62.

Tema 2: - Aznar Soler, M(1987): *I Congreso Internacional de Escritores para la Defensa de la Cultura: París 1935*, Valencia. Generalitat Valenciana.

- Aznar Soler,M (1987): *II Congreso Internacional de Escritores para la Defensa de la Cultura: Valencia-Madrid-Barcelona-París 1937*.Valencia, Generalitat Valenciana.

-*II Congreso Internacional de Escritores Antifascistas (1978-1979)* Barcelona. Laia.

-<http://hipatia.uab.cat/exposicions/exili/1937/p>

Tema 3: - Lévi-Strauss, C. (1985): *El pensamiento salvaje (1962)*. Barcelona. Eds 62.

-Lévi-Strauss, C. (1989): *Raza y cultura*. Madrid. Cátedra.

Tema 4: -Arendt, H. (2003): *Entre pasado y futuro. "La crisis de la cultura: su significado político y social"* Barcelona. Península.

Tema 5: -Eliot, T.S.(1984): *Notas para la definición de la cultura (1948)*. Buenos Aires. Emecé editores. @.

Tema 6: -Steiner, G. (1991): *En el castillo de Barba Azul*. Barcelona. Gedisa.

Tema 7: -Kerouac, J.(1997): *Los vagabundos del Dharma*. Barcelona. Anagrama. @

-Kerouac,J (1980): *Els pòtols místics*. Barcelona. Proa.

Tema 8: -Bukowski, C (2009): *Fragmentos de un cuaderno manchado de vino*. Barcelona. Anagrama.

-Bukowski, C (2002): *Escritos de un viejo indecente*. Barcelona. Anagrama.

- Bukowski, C (2004): *Peleano a la contra*. Barcelona. Anagrama.

Tema 9: -Debord,G (2002) :*La sociedad del espectáculo*. Valencia. Pre-textos.

Tema 10:Sloterdijk,P (1999): *Normas para el parque humano*. Madrid. Siruela.

www.observacionesfilosoficas.net. @